

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Глобальні проблеми сучасності

Освітній ступінь

Галузь знань

Спеціальність

Освітньо-професійна програма

Кількість кредитів

Рік підготовки, семестр

Компонент освітньо-професійної програми

Дні занять

Мова викладання

Консультації

Викладач

Контакти

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»**

ІМЕНІ Т.Г. ШЕВЧЕНКА

Навчально-науковий

**ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ТА
СОЦІОГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН ІМЕНІ
О.М. ЛАЗАРЕВСЬКОГО**

КАФЕДРА

ВСЕСВІТНЬОЇ ІСТОРІЇ ТА

МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

бакалавр

03 ГУМАНІТАРНІ НАУКИ

032 ІСТОРІЯ ТА АРХЕОЛОГІЯ

«Історія та археологія»

4

4 рік, VIII семестр

Вибіркова дисципліна

згідно з розкладом

українська

щовівторка 13.00–14.20 (304 кабінет, з
можливістю дистанційної роботи на
платформах ZOOM та Google-class).

доктор історичних наук, доцент, професор
кафедри всесвітньої історії та міжнародних
відносин **Кондратьєв Ігор Вікторович**

E-mail: kooondrat2015@gmail.com

Facebook Messenger Ihor Kondratiev

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Глобальні проблеми сучасності» охоплює коло теоретичних і практичних аспектів, що виникли перед людством в умовах глобалізації. У процесі викладання матеріалу розглядаються основні глобальні проблеми людства та шляхи їх вирішення, приділена увага визначенню пріоритетності та комплексності проблем, а також визначенню псевдопроблем.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є взаємозв'язок політичних, економічних, соціальних та екологічних процесів, що тривають в умовах глобалізації.

Програма навчальної дисципліни складається з двох змістових модулів:

1. Проблеми розвитку – економічні проблеми та їх наслідки.
2. Гуманітарні, соціальні та політичні проблеми людства.

Метою викладання навчальної дисципліни «Глобальні проблеми сучасності» є формування у студентів комплексного бачення розвитку сучасної цивілізації та розуміння необхідності вирішення і визначення пріоритетності проблем.

ФОРМУВАННЯ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ І РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Шифр згідно ОПШ	Компетентності
ЗК 1.	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
ЗК 2.	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
ЗК 3.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.
ЗК 4.	Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
ЗК 6.	Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.
ЗК 7.	Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
ЗК 8.	Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
ЗК 9.	Здатність бути критичним і самокритичним.
ЗК 10.	Здатність працювати в команді
СК 1.	Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності.
СК 4.	Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці

	та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно-пошукові системи.
СК 5.	Здатність відшукувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.).
СК 7.	Здатність використовувати фахові знання та професійні навички для виявлення, охорони та популяризації історико-культурної спадщини.
СК 8.	Здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.
СК 10.	Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.
СК 13.	Здатність визначати причинно-наслідкові зв'язки розвитку людської цивілізації, основні етапи її становлення.
СК 14.	Здатність визначати загальні закономірності та особливості історичного розвитку країн світу, визначати місце історії України у контексті світової історії.
ПРН 1.	Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему.
ПРН 2.	Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності.
ПРН 4.	Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.
ПРН 6.	Виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії.
ПРН 8.	Брати участь у плануванні та виконанні наукових досліджень у сфері історії, презентувати результати досліджень, аргументувати висновки про певний історичний період або проблему.
ПРН 11.	Здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.
ПРН 12.	Здійснювати комунікацію з професійних питань з представниками наукових, громадських, релігійних і національно-культурних

	організацій і спільнот.
ПРН 13.	Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.
ПРН 15.	Застосовувати набуті спеціальні компетентності на широкому громадсько-політичному та суспільному рівнях, аргументувати важливість соціальних функцій історика в сучасному суспільстві.

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назва теми	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
Модуль I				
1	Поняття “глобалізація” та “глобальні проблеми”.	2	2	6
2	Проблеми світової економіки.	2	2	8
3	Проблема бідності та відсталості.	2	2	8
4	Проблема природних ресурсів (енергетична та сировинна).	2	2	8
5	Світові економічні кризи.	2	2	6
6	Екологічні проблеми людства.	2	2	6
Модуль II				
7	Демографічні проблеми.		2	8
8	Продовольча проблема.	2	2	8
9	Політичні проблеми.	2	2	8
10	Соціальні проблеми.	2		6
11	Перспективи людства. Роль та значення футурології.	2	2	8
Разом за курс - 120 год		20	20	80

Тематика практичних занять

Модуль I

Тема 1. Поняття “глобалізація” та “глобальні проблеми” (2 год.).

Тема 2. Проблеми світової економіки (2 год.).

Тема 3. Проблема бідності та відсталості (2 год.).

Тема 4. Проблема природних ресурсів (енергетична та сировинна) (2 год.).

Тема 5. Світові економічні кризи (2 год.).

Тема 6. Екологічні проблеми людства (2 год.).

Модуль II

Тема 7. Демографічні проблеми (2 год.).

Тема 8. Політичні проблеми (2 год.).

Тема 9. Перспективи людства. Роль та значення футурології (2 год.).

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. [Кондратьєв І.В. Глобальні проблеми сучасності : навч.-метод. посіб. – Чернігів, 2020. - 28 с.](#)
2. Ладиченко Т. В., Бакка Т. В., Желіба О. В. Суспільствознавство. – К.: Аконіт, 2005. – 160 с.
3. Яковенко Г. Г. Методика навчання суспільствознавчих дисциплін: Навчально-методичний посібник. – Харків, 2017. – 154 с.

Допоміжна література:

1. Білорус О.Т. Глобальні трансформації і стратегії розвитку. – К.: НАН України, 1998. – 416 с.
2. Гальчинський А. С. Суперечності реформ у контексті цивілізаційного процесу. – К., 2001. – 320 с.
3. Гальчинський А. С. Глобальні трансформації: концептуальні альтернативи : Методологічні аспекти / А. С. Гальчинський. – К., 2006. – 312 с.
4. Геєць В. М. Постіндустріальне реформування національних економік: глобальні закономірності та регіональні особливості / В. М. Геєць, В. П. Семиноженко // Інноваційні перспективи України. – Х., 2006. – С. 87-179.
5. Глобальные проблемы человечества. – М., 2006. – 264 с.
6. Жаліло Я. А. Економічна стратегія держави: теорія, методологія, практика: Монографія. – К., 2003. – 368 с.
7. Інноваційна складова економічного розвитку: Монографія / За ред. Л. К. Безчасного. – К., 2000. – 201 с.
8. Наконечна, Н. Глобальні трансформації мирового порядку (культурницький аспект) // Сучасність. – 2006. – №10. – С. 104-110.
9. Пархомчук О. Глобальна проблема демілітаризації конверсії як чинник посилення взаємозалежності світу // Віче. – 2010. – №20. – С.27-29.
10. Семенюк Е. П. Глобальні проблеми людства, концепція сталого розвитку і сучасна наука / Е. П. Семенюк, В. П. Мельник // Філософія сучасної науки і техніки. – Львів, 2006. – С. 75-87.
11. Скаленко О. Глобальні резерви поступу: Монографія. – К., 2000. – 394 с.
12. Скаленко О. Глобальні важелі сучасного соціально-економічного поступу / О. Скаленко // Українознавство. – 2003. – №4. – С. 253-260.
13. Стигліц Джозеф. Глобалізація та її тягар: Пер. з англ. – К., 2003. – 252 с.
14. Стратегії економічного розвитку в умовах глобалізації: Монографія / За ред. Д.Г.Лук'яненка. – К., 2001. – 538 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

Сайт ООН // Режим доступу: <https://www.un.org>

Сайт ВОЗ // Режим доступу: <https://www.who.int>

Сайт ЮНІСЕФ // Режим доступу: <https://www.unicef.org>

Global problems of the world [ел. ресурс] // Режим доступу: <http://ukr-tur.narod.ru/ekon/svit/global/globalproblem.htm>

Encyclopedia of World Problems and Human Potential [ел. ресурс] // Режим доступу: <http://ukr-tur.narod.ru/ekon/svit/global/globalproblem.htm>

Scientific, social and political aspects of fighting aging [ел. ресурс] // Режим доступу: <http://ukr-tur.narod.ru/ekon/svit/global/globalproblem.htm>

ПОЛІТИКА ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ

Студент має право:

- вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями фактів та використовуючи методологію суспільного та історичного пізнання;
- вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;
- відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;
- отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов'язаний:

- відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;
- брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;
- набрати під час вивчення навчальної дисципліни мінімум 60 балів.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж **двох тижнів** після завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (довідки, розпорядження про індивідуальний графік відвідування тощо).

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (https://drive.google.com/file/d/1TggRAFOn49g08VcMd_XsZHGyYNpm5LPs/view)). У процесі виконання завдань забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво.

Політика щодо викладання. Викладання навчальної дисципліни відбувається на засадах студентоцентризму, антропоцентризму, гуманізму, поваги до соціокультурного плюралізму.

Розподіл балів

Види контролю	Кількість занять	Бали	Загальна кількість балів
Робота на лекційному занятті	10	3	до 30
Робота на практичному занятті	10	6	до 60
Самостійна робота.	1	10	до 10
Усього:			до 100

ПРО ВИКЛАДАЧА

доктор історичних наук, доцент, професор кафедри
всесвітньої історії та міжнародних відносин

Кондратьєв Ігор Вікторович

1989-1994 рр. – навчався на історичному факультеті Чернігівського державного педагогічного інституту ім. Т. Г. Шевченка, де здобув освіту «вчитель історії і права».

1994 р. – працював в школі вчителем історії.

1994-1997 рр. навчався в аспірантурі.

1998 р. працював старшим науковим співробітником кафедри історії та археології України.

2005 р. – в Харківському національному університеті ім. В. Н. Каразіна захистив кандидатську дисертацію.

З 1998 р. – асистент, з 2004 р. – старший викладач, з 2005 року – доцент кафедри всесвітньої історії Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г.Шевченка.

2020 р. – в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка захистив докторську дисертацію за спеціальністю 07.00.02 Всесвітня історія.

З 2020 р. – професор кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин НУЧК імені Т.Г.Шевченка.

У 2012 р. взяв участь у Всеукраїнському конкурсі серед економістів-практиків «Нова економічна формація» (співорганізатори – Київська школа економіки, «Райффайзен Банк Аваль» та газета «Дзеркало тижня»). За результатами зайняв призове місце. У 2015 році пройшов навчання та отримав диплом у якості підприємця в проекті STEP Ukraine «Путівник по комерціалізації». Організатор — CRDF (CRDF is an independent nonprofit organization that promotes international scientific and technical collaboration through grants, technical resources, training and services). У 2015 р. виборов призове місце в українсько-німецькому конкурсі есе

«Україна між Сходом та Заходом: апокаліпсис чи модель майбутнього?». Організаторами конкурсу виступили Київський національний університет імені Тараса Шевченка та Центр східно-західних студій Регенсбурзького університету «Європеум» (Регенсбурзький університет, Німеччина). 5 грудня 2017 р. був нагороджений Віце-прем'єр-міністром України з питань європейської та євроатлантичної інтеграції Іванною Климпуш-Цинцадзе та керівником комунікаційного напрямку проекту ЄС Дипломом переможця конкурсу для журналістів на краще роз'яснення положень і висвітлення результатів впровадження угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом (організатором виступила організація «association4u»). 26 жовтня 2020 р. із статтею «Завтра» виборов перше місце в конкурсі есе до 75-річчя Організації Об'єднаних Націй, оголошеному представництвом ООН в Україні.

Публікації:

1. Кондратьєв І. Завтра / есе до до 75-річчя ООН [Ел. ресурс] / Режим доступу: <https://ukraine.un.org/uk/97369-konkurs-ese-do-75-richchya-oon-roboti-peremozhciv>. - Дата доступу. 13.02.2021.
2. Кондратьєв І. Энергетика: деньги и мотивация // Дело: ежемесечный бизнес-журнал (г.Минск, Беларусь). – 2017. - №1-2(262). – С.24-27.
3. Кондратьєв І. Третій шанс? // Україна між Сходом та Заходом: апокаліпсис чи модель майбутнього?: збірка есе / Центр східно-західний студій Регенсбурзького університету «Європеум», Київський національний університет імені Т.Шевченка. – К.: Самміт-Книга, 2016. – 208 с. – С.36-40.
4. [Кондратьєв І.В. Глобальні проблеми сучасності : навч.-метод. посіб. – Чернігів, 2020. - 28 с.](#)
5. Kondratjew I. Eine dritte Chance? // Koschmal, Walter: Die Ukraine hat das Wort. Stimmen zu Gegenwart und Zukunft. – Berlin: OEZ Berlin-Verlag, 2016. - 408 с. – С.104-112.